

Η ΝΕΑ

ΖΩΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΕΤΟΣ Β'

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1906

ΑΡΙΘ. 17.

ΕΠΙ ΤΩ ΝΕΩ ΕΤΕΙ

1906

ΣΦΡΙΓΗΛΟΣ και φέρελπις μείραξ, ὅστις ἐμφανισθεὶς ἀκριβῶς πρὸ τριακοσίων ἐξήκοντα ἡμερῶν καὶ τινων ὠρῶν, λεπτῶν καὶ δευτερολέπτων ἐχαιρετίσθη τότε ὑπὸ παντὸς τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου μετ' ἐπίσης ζηλωτῆς ἀγάπης, χαρᾶς καὶ θρησκευτικῆς εὐλαθείας, μεθ' ἧς καὶ ὁ συνορταζόμενος κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐμφάνειαν Ἅγιος τῆς Καισαρείας, ἐξέπνευσε δυστυχῶς χθὲς συντετριμμένος καὶ κατησχυμμένος ὑπὸ τὸ ἀνηλεὲς φορτίον τοῦ μίσους, τῶν ἄρῶν καὶ τῶν ὕδρων. Τοιαύτη ἡ τύχη τῶν ἀνθρωπίνων! Ὑποδεχόμεθα πάντοτε τὸ καινοφανὲς καὶ τὸ μέλλον οὐχὶ κατὰ τὸ μέτρον τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ δυνάμεως καὶ ἀξίας, οἱ δαίλαιοι, ἀλλὰ συμφῶνως πρὸς τὰς ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτωμένας ἐλπίδας καὶ τὰ ὀνειροπολήματα καὶ ἀποπέμπομεν ἔπειτα τοῦτο μετὰ μυκτηρισμοῦ καὶ βδελυγμίας πρὸ τῆς σκληρᾶς πραγματικότητος, ἣτις διέλυσε ταχύτερον ἡλια-

κῆς ἀκτίνος τὰ χιονοειδῆ μέγαρα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἐστεγάσαμεν τὰς φαντασιοπληξίας ἐκείνας.

Κατέπεσε λοιπὸν οὕτω καὶ χθὲς τὴν ἐσπέραν ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης ὡς ἀμαρτωλὸς καὶ ἄδακρυς γέρων ὁ λήξας ἐνιαυτός, οἰκτρὸν τῆς ἀνθρωπίνης ἀστάσις παίγνιον αὐτὸς ἐκεῖνος, οὐτινος ἡ πρώτη ἐμφάνισις μετὰ τοσαύτης ἐπροοιμιάσθη ἀγαλλιᾶσεως καὶ εὐφροσύνης. Κατέπεσεν ὅμως, ἀφ' οὗ ἐπὶ πλέον τῶν τριῶν καὶ ἡμισείας ἐκατοντάδος ἡμερῶν συνεκέντρωσεν ἐν ἑαυτῷ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ ποθήσῃ ἐκ τοῦ μέλλοντος ἢ ἀπληστία τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἣτις διὰ τὸ ἀείποτε ἀκόρεστον εἰς τοὺς πόθους καὶ τὰς ἐλπίδας αὐτῆς ἐπὶ τῆς γῆς οὐχὶ ἀνευ λόγου ἐνομίσθη, ὅτι μετέχει τῆς ἀθανασίας. Κατέπεσεν οἰκτρῶς περιωρισθεὶς, κατηραμένος καὶ ἀποτρόπαιος, ὁ χθὲς καὶ πρῶην κατακηλῶν καὶ καταθέλων, ἀφ' οὗ ὅμως καὶ ἐκεῖνος οὐχ ἤττον σκληρῶς καὶ ἀπηνῶς ἐνέπαιξεν ἐν πλείστοις καὶ κατέρριψεν εἰς συντρίματα τὰς μυχαιοτάτας καὶ ποθεινοτάτας τῶν μετὰ σκιρτημάτων ἀλαλαγμοῦ καὶ ἀγαλλιᾶσεως ὑποδεχθέντων τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ ἐλπίδας. Ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τῆς χθὲς ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ παρελθόν, εἶναι ἀνάμνησις ψυχρᾶ, σιωπηλῆ διαμαρτύρησις κατὰ τῶν ἀραχνούφροντων δημιουργημάτων, ὅσα συνύφαναν οὐ πρὸ πολλοῦ αἱ παρήγοροι καὶ γόησαι τῆς φαντασίας ἡμῶν ἐλπίδες.

Ἄλλ' ἀπατάσθε, ἂν νομίζητε, ὅτι καὶ ὁ ἀπόβλητος καὶ κατάρτος οὗτος τῆς χθῆς καὶ τῆς σήμερον θὰ παραμένῃ διαρκῶς πτώμα εἰδεχθῆς τῆς βδελυγμίας καὶ τοῦ ἀποτροπιασμοῦ, ὡς εἰκτρὸν θῦμα τῆς ἀπογοητεύσεως τῶν διαφθεισθειῶν προσδοκιῶν καὶ ἐλπίδων. Αἱ στιγμαὶ τοῦ παρόντος ἀφίπτανται ἀφ' ἡμῶν ταχύτερον ἀστραπῆς καὶ πρὶν ἀκόμη αἰ κατὰ τοῦ ἀποβλήτου τῆς χθῆς ἀραὶ, προφθάσῃσι νὰ παύσῃσι ἀπὸ τοῦ νὰ περιδομῶσι τὰ ὄτα ἡμῶν καὶ αἰφνηδίως ἀποσπώμεθα ἀπὸ τῶν γοητευτικῶν ἰνδελμάτων, ἅτινα ὑπόσχεται εἰς ἡμᾶς ὁ ἐπὶ χρησταῖς ἐλπίσι καὶ εὐοιώνως ἐκάστοτε ἀρχόμενος νὰ ἐμφανίζηται νέος κρίκος, ὁ σύνδεσμος τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. Καὶ τρίδομεν τότε μετὰ βαρυαλούσης ψυχῆς καὶ συντετριμμένης καρδίας τοὺς τέως ἀμαυρωθέντας ὀφθαλμοὺς αἰσθανόμενοι ἀνελπίστως καὶ πειθόμενοι ἀναγκασίως, ὅτι ὡς ἄλλαι πομφόλυγες διεσπάρησαν οἱ πόθοι καὶ αἱ ἐλπίδες τὰς ὁποίας καταρῶμενοι τὸν λήξαντα ἐνιαυτόν, ἐξηρτῶμεν ἀλαλάζοντες ἀπὸ τοῦ νέου. Ἀναλογισθῆτε τὸ ποτήριον τῆς πικρίας, ὅπερ μέχρι πυθμένος ποτιζόμεθα πρὸ τῆς σκληρᾶς πραγματικότητος μετὰ τὰ χρυσοῦφαντα τῆς εὐπίστου ψυχῆς ἡμῶν ὄνειρα καὶ τὰς τὰ πάντα εὐκόλως ὑποσχομένας ἐλπίδας.

Σκυθρωπάζοντες τότε καὶ κατηφεῖς πρὸ τοῦ ψυχροῦ παρόντος, ὅπερ ἦτο τὸ ζωογόνον μέλλον τῆς χθῆς καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ κρύψωμεν ἐντὸς τῆς ἀπέλπιδος ἡμῶν καρδίας ἀφίνομεν λεληθῶς νὰ διαφεύγῃ τῶν μεμφιμοίρων χειλέων ὡς νεκρώσιμος ἐπιπόδς τῆς ἀπάτης ἢ ἀπογοήτευσίς καὶ τὸ παράπονον, ὅπερ ἐγκατοπτρίζεται εἰς τὸ «κάθε πέρσι καὶ καλύτερα!» Καὶ τότε ἀνατρέχομεν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἀνασκάπτομεν ἀπὸ τοῦ τάφου τῆς ἀρᾶς καὶ τοῦ μίσους ἐκεῖνο, ὅπερ μέχρι τῆς ὥρας κατηρῶμεθα. Καὶ τότε παρηγορούμεθα καὶ ἐντρυφῶμεν ἐν τῇ γλυκεῖᾳ ἀναμνήσει αὐτοῦ βλασφημοῦντες καὶ ἐξορκίζοντες τὸ πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἀκόμη θεωρούμενον ὡς ἐντρύφημα καὶ εὐδαιμονίας ἀγκυραν καὶ λιμένα.

Καὶ θέλομεν τρανότερον τοῦτου παράδειγμα τῆς ἀστασίας τῶν κρίσεων ἡμῶν καὶ σκέψεων ἐν τῇ πραγματικῇ καὶ ἀληθεῖ τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων ἐκτιμήσει; Οἴμοι! Ὑπερηφανεύομεθα καὶ κομπάζομεν οἱ τλήμονες διὰ τὰς περγαμηνὰς τῆς εὐγενοῦς ἡμῶν καταγωγῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰ λοιπὰ περὶ ἡμᾶς δημιουργήματα

καὶ φέρομεν ἀγερώχως καὶ ὑψαύχενες τὸ ἔνσημον τοῦ «κατ' εἰκόνα καὶ κατ' ὁμοίωσιν» τῆς Βίβλου! Μετὰ μωρᾶς ἐγκαυχήσεως κατανοήσαντες τὴν ἀποχωρίζουσαν δῆθεν ἡμᾶς ἄβυσσον ἀπὸ τῶν λοιπῶν ζώωντων ὀργανισμῶν ἀπεκαλέσαμεν ἐκείνους μὲν ἄλογα, ἡμᾶς δ' αὐτοὺς λογικά, πεισμόνως καὶ ἀλογώτατα τυφλώττοντες πρὸ τῶν πικρῶν ἀλλ' ἀληθῶν διδαγμάτων τῆς ἐκθάσεως καὶ πραγματοποίησεως τῶν χιμαιρικῶν ὀνειρῶν καὶ πόθων, οὔτινες πραγματοποιούμενοι ὡς πραγματοποιοῦνται παρ' ἡμῖν καθιστῶσιν ἡμᾶς ἀπειρώως γελοίους καὶ ἀλογωτέρους ἐκείνων. «Ἡ κορωνὶς τῶν δημιουργημάτων» «ὁ βασιλεὺς τῆς κτίσεως» καὶ ὅπως ἄλλως συνήθως αὐταπατώμενοι αὐτοκαλοῦμεθα, μόνον τὸ μέτρον τῆς διαφορᾶς ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἀλόγων, τὸ ὑπεκκαῖον τοῦς καπνοὺς τῆς κουφότητος, καταμετροῦμεν μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας. Καὶ ἔπειτα ὡς στρουθοκάμηλοι αὐταπατόμενοι καὶ ἐθελουφυλοῦντες πρὸ τοῦ ἀκαταλήπτως ἀπείρου τῆς ἀποστάσεως ἣτις ἀποχωρίζει καὶ διακρίνει ἡμᾶς, τὰς ἀσυλλήπτως μικροσκοπικὰς εἰκόνας ἀπὸ τοῦ ἀσυλλήπτως ἀπειρομεγέθους Προτύπου, ἀνυψοῦμεν οἱ σκώληκες καὶ τὰ βρῦα πεισμόνως ἀκαμπτον καὶ θρασείαν τὴν ἀείποτε μωρὰν καὶ ἀδίδακτον κεφαλήν καὶ φθάνομεν εἰς τοῦτο τῆς τόλμης καὶ ἀλογίας, ὥστε νὰ προσατενίζωμεν ἀναιδῶς, τὰ παράσιτα ἡμεῖς καὶ τὰ μικρόβια, τὸ Ἀπειρομέγεθες καὶ Ἀπόλυτον καὶ νὰ πλανώμεθα φαντασιόπληκτοι νομίζοντες, ὅτι τοῦλάχιστον ὁμοιοῦμεθα, ἂν μὴ καὶ ὑπερβάλλωμεν Ἐκεῖνο. Βαβαὶ τῆς ἀνθρωπίνης μωρίας!

Ὁ καπνὸς λοιπὸν τῆς ἀσυγγνώστου καὶ ἐγκληματικῆς ἀλογίας ἡμῶν ἐλαφρῶς μὲν καὶ εὐκόλως ἀνυψοῖ καὶ μεταφέρει ἡμᾶς εἰς τὸν ἀπατηλὸν καὶ γόητα τῶν Ἑλλυσίων τῆς φαντασίας ἡμῶν λειμῶνα καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἀπὸ τοῦ ἐκάστοτε κατὰ πρῶτον ἐμφανιζομένου νέου ἐνιαυτοῦ ἐξαρτωμέναις ἐλπίσιν ἡμῶν καὶ βλέπομεν ἐξ ἀποστάσεως ὡς ὁ Ὀμηρικὸς Ὀδυσσεὺς τὰ εἰδῶλα καὶ τὰς σκιάς τῶν ὀνειρῶν καὶ πόθων ἡμῶν πρὸ ἐκάστης ἐπετείου ἐκείνου. Ἄλλὰ δυστυχῶς ὅμως, ὅσον τείνομεν νὰ προσεγγίσωμεν ἐκεῖνα, τοσοῦτον αἰσθανόμεθα περιαλαγῆς, ὅτι ἀπομακρύνονται σκληρῶς ἀφ' ἡμῶν ἢ παντελῶς ἐξαφανίζονται. Καὶ ὁ μὲν Ὀμηρικὸς Ὀδυσσεὺς ὡς λιάν «πολύμητις» ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς χώρας ἐκείνης τοῦ «λειρόεντος καὶ ἀφοδελοῦ λειμῶνος» τῆς ἀπά-

της και τοῦ εἰδώλου ἀνεπιστρεπτί, ἡμεῖς δὲ καθ' ἑκάστην νέαν τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ ἐμφάνισιν παρουσιαζόμεθα πάντοτε οἱ αὐτοί, ἐθελουσίως αὐταπατώμενοι ἀπὸ τοῦ μέλλοντος, ὅπερ ἐν ᾧ θεοποιούμεν διὰ τῶν γλυκυτάτων ἐλπίδων και τῆς προσδοκίας τῶν χρυσοπτέρων ὀνείρων καταρῶμενοι και ἀποσκορακίζοντες τὸ παρελθόν, ἔπειτα ἀνακραυγάζομεν ἐν τῇ ἀποτυχίᾳ ἀπέλπιδες και μετὰ πικροτάτης εἰρωνείας τὸ «κάθε πέρσι και καλλίτερα» ὡς νεκρώσιμον ἐπιφθὸν τῆς ἡμετέρας φαντασιοπληξίας.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου 1906.

Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Εἰδαγωγικὸν μάθημα εἰς τὴν φιλοσοφίαν
τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας.

ΠΡΟ τοῦ Σωκράτους φιλοσοφία ὑπῆρξε φυσιο-
λογία, ἡτοι ἐρμηνεία τῆς φύσεως. Οἱ μεγάλοι
πρὸ τοῦ Σωκράτους φιλόσοφοι προῦβαλλον ἑαυ-
τοῖς τὸ ζήτημα, πόθεν προῆλθεν ὁ κόσμος, ὁ
ἀνόργανος και ὁ ἐνόργανος. Τούτου τοῦ προβλήματος
τὴν λύσιν ἐπηγγέλλοντο τὰ ἀρχαία ἐκεῖνα φιλοσοφή-
ματα τῶν ἀρχαίων Ἰώνων, τῶν Πυθαγορείων, τῶν
Ἐλεατῶν, τοῦ Ἡρακλείτου, τῶν Ἀτομικῶν, τοῦ Ἐμ-
πεδοκλέους, τοῦ Ἀναξαγόρου. Περὶ τὴν ἠθικὴν ὅμως
δὲν διέτριψαν συστηματικῶς οἱ φιλόσοφοι ἐκεῖνοι. Ἡ
περὶ ἠθικῆς διδασκαλία αὐτῶν, εἰ και ἦτο σοβαρὰ και
ἀγνή και πάσης τιμῆς ἀξία και δὴ και φιλοσοφική,
δὲν ἀπετέλει ὅμως μέρος ὀργανικὸν τοῦ συστήματος
αὐτῶν. Ἦτο δογματικὴ και ἀποφθεγματικὴ ὡσπερ ἡ
τῶν ἀρχαίων ποιητῶν.

Ἐσαυτῶς δὲ και τὰ περὶ Θεοῦ και ψυχῆς και
γνώσεως διδάγματα αὐτῶν δὲν ἦσαν ἀκολουθία τῶν
μεταφυσικῶν αὐτῶν ἀρχῶν, ἀλλ' ἐξεφράζοντο ὡς ἀτο-
μικῆς πείρας γνῶμαι, αἵτινες ἦσαν μὲν σοβαραὶ και
σοφαί, ἀλλ' οὐχὶ και κατὰ σύστημα φιλοσοφικὸν ἐκ-
τεθειμένοι και φιλοσοφικῶς ἡμπεδωμένοι· καιτοι αἱ
περὶ Θεοῦ και ψυχῶν ἐννοιαὶ εἶχον λάβη βέθοσ και
ὑψος ἀνυπέβλητον. Ἡ περὶ Θεοῦ π.χ. ἐννοια τοῦ
Ξενοφάνους, τὸ περὶ ψυχῆς δόγμα τῶν Πυθαγορείων,
αἱ περὶ γνώσεως νύξεις, αἱ χρυσαὶ ἠθικαὶ ὑποθήκαι,
ὁ ἠθικὸς πρὸ πάντων βίος αὐτῶν ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν
μετὰ ταῦτα φιλοσοφίαν ὡς πολυτιμότερον ὕλικὸν τῆς

μεγαλοπρεποῦς αὐτῶν οἰκοδομῆς, ἀλλὰ δὲν ἦσαν ἀπόρ-
ροια φιλοσοφικοῦ συστήματος.

Ἀπὸ τοῦ Σωκράτους πρῶτον και διὰ τοῦ Σωκρά-
τους θεμέλιον τῆς φιλοσοφίας ἐτέθη ἡ ἠθικὴ. Τὰ ἀπὸ
τοῦ Σωκράτους προελθόντα φιλοσοφικά συστήματα
πάντα βᾶσιν αὐτῶν ἐθεσαν τὴν ἠθικὴν, ἐπέζητουν τὴν
εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου. Και αἱ μὲν λεγόμεναι ἀτε-
λεῖς Σωκρατικαὶ σχολαί, ἡ Κυνική, ἡ Κυρηναϊκή, ἡ
Μεγαρική, ἡ Ἡλειακή, ἡ Ἐρετρικὴ μονομερῶς, τε-
λείως δὲ ἡ Πλατωνική. Ὁ θεῖος Πλάτων συνδέσας
εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωκράτους τὰ τῶν προηγου-
μένων φιλοσόφων διδάγματα ἡ μᾶλλον τὴν τοῦ Σω-
κράτους διδασκαλίαν διὰ τοῦ θησαυροῦ τῆς γνώσεως,
ὃν κατέλιπον οἱ προηγούμενοι φιλόσοφοι, συμπληρώσας
και ἀναπτύξας ἀπετέλεσε τὸ θαυμάσιον αὐτοῦ φιλο-
σοφικὸν σύστημα, δι' οὗ πᾶν τὸ ἐπιστητὸν φιλοσοφικῶς
ἐξητάζετο και ἠρμηνεύετο. «Ὡσπερ δὲ τὸ παλαιὸν
ἐν τῇ τραγωδίᾳ πρότερον μὲν μόνος ὁ χορὸς διεδραμα-
τιζεν, ὕστερον δὲ Θεσπίς ἕνα ὑποκριτὴν ἐξεῦρεν ὑπὲρ
τοῦ διαναπαύεσθαι τὸν χορὸν, και δεύτερον Αἰσχύλος,
τὸν δὲ τρίτον Σοφοκλῆς, και συνεπλήρωσαν τὴν τρα-
γωδίαν, οὕτω και τῆς φιλοσοφίας ὁ λόγος πρότερον μὲν
ἦν μονοειδής, ὡς ὁ φυσικός, δεύτερον δὲ Σωκράτης
προσέθηκε τὸν ἠθικὸν, τρίτον δὲ Πλάτων τὸν διαλε-
κτικὸν και ἐτελειούργησε τὴν φιλοσοφίαν». (Διογ.
Λαερτ. Γ'. 36).

Τὸ ἔργον τοῦ Πλάτωνος ἀνύψωσεν εἰς τὴν ὑψίστην
τελειότητα ὁ μέγας αὐτοῦ μαθητῆς Ἀριστοτέλης. Και
τὰ μετὰ τὸν Ἀριστοτέλη φιλοσοφικά συστήματα βᾶσιν
εἶχον τὴν ἠθικὴν, ἀλλ' ἄλλα μὲν περιωρίζοντο ἀπο-
κλειστικῶς εἰς αὐτήν, ὡς τὸ Ἐπικουρείον, ἄλλα δὲ πε-
ριελάμβανον πᾶν τὸ ἐπιστητὸν, ὅπως τὸ τῶν Στωϊκῶν.
Οὕτω λοιπὸν τὰ κινουντα τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ζη-
τήματα εὐρέως και κατὰ ποικίλους τρόπους ἐξετά-
σθησαν, ἀπλετον δὲ περὶ αὐτὰ φῶς διεχύθη.

Ἡ ἐννοια τοῦ Θεοῦ.—Ἡ περὶ Θεοῦ ἐννοια
ἐκαθάρθη ἀπὸ τῶν αἰτελιῶν, ἃς προσήπτον αὐτῇ αἱ
κοιναὶ δόξαι. Ὁ Ξενοφάνης διὰ σφοδρότατου ἐλέγχου
κατέρριψε τὰς ἐρριζωμένας ἐννοιαὶ τῶν πολλῶν θεῶν
και ἀνύψωσε τὴν ἐννοιαν ἐνὸς μόνου θεοῦ πανσόφου,
παντοδύναμου, ἠθικῶς παντελείου. Ὁ Πυθαγόρας και
ὁ Ἡρακλείτος ἐδίδαξαν τὸν ἀγνὸν ἠθικὸν χαρακτήρα
τῆς θεότητος. Ὁ Σωκράτης παρέστησεν αὐτὴν ὡς
φ ρ ὁ ν η σ ι ν πανταχοῦ παρούσαν και περὶ πάντων
φιλοσόφως προνοούσαν, ὁ Πλάτων ἐταύτισε τὸν Θεὸν
πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ. Ὁ Θεός, λέγει,
εἶναι αὐτὸ τὸ ἀγαθόν, ἐδημιούργησε δὲ ὁ Θεὸς τὸν κό-
σμον ἐξ ἀγαθότητος. Ὁ Ἀριστοτέλης θεὸν καλεῖ τὸ
π ρ ὄ τ ο ν κ ι ν ο ὖ ν ἀ κ ἰ ν η τ ο ν. Οὕτως ὁ Θεὸς
νοεῖται ἐκτὸς τοῦ κόσμου και ὑπεράνω τοῦ κόσμου,
νοεῖται ἡ αἰτία πάντων, εἶναι τὸ παντοδύναμον και
παντέλειον ὄν, αὐτὴ ἡ ἀγαθότης, ἡτις ἐξ ἀγαθότητος
και πρὸς τὸ ἀγαθὸν και ἐδημιούργησε και διευθύνει
τὸν κόσμον.

Τὴν αὐτὴν τελειότητα τοῦ Θεοῦ ἐδίδαξαν και οἱ
Στωϊκοί, ἀλλ' ἀντιθέτως πρὸς τὸν Πλάτωνα και Ἀρι-
στοτέλη τὸν Θεὸν οὕτως τιθέασιν ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ
Θεὸς εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου· πᾶσα κίνησις και ἐνέρ-